

Силабус курсу

Фіскальна політика

Рівень вищої освіти – другий магістерський (освітньо-науковий)
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-наукова програма – Публічні фінанси

Рік навчання: I, Семестр: 1

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: англійська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доц. Луцик Анатолій Ігорович

Контактна інформація

anatoliy.lutsyk@gmail.com, +380673926164

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальна політика» спрямована на глибоке, ґрунтовне пізнання і засвоєння студентами специфіки прийняття рішень у сфері фіску, реалізацію стратегії економічного зростання та партнерства відносин суб'єктів економіки за допомогою фіскального впливу на економічну кон'юнктуру. Ця дисципліна обґрунтовує теоретичні та практичні основи управління державними фінансами у контексті соціально-економічного розвитку, основні фіскальні форми та інструменти покращення індивідуального та суспільного добробуту, специфіку фіскального управління в середині країни та при визначенні митної справи і реалізації митної політики для зміцнення глобальної позиції країни. Даний курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців-управлінців суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та сфери державних фінансів.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/ 4	1. Наукова парадигма фіскальної політики	Знати теоретико-організаційні засади, емпіричні та наукові підходи до прийняття рішень щодо державних фінансів за різної економічної кон'юнктури та соціальної ситуації. Застосовувати сучасні інструменти фіскальної політики у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи та страхування.	Питання, обговорення
2/ 4	2. Фіскальна політика як інститут держави: національний та регіональний контекст	Вивчити підходи до розуміння поведінки суб'єктів фіску у відповідності до протилежних пріоритетів інститутів держави та економічних агентів з громадянами. Знати особливості здійснення фіскальної політики залежно від регіональних особливостей та володіти аналітичними навиками щодо ефективності	Кейси, колективне обговорення

		фіскальної політики. Застосовувати сучасні методи фіскальної політики у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи та страхування.	
2 / 4	3. Наукове обґрунтування реалізації напрямків і форм фіскальної політики	Знати форми фіскального впливу на індивідуума та економічних агентів та напрями такого впливу залежно від цілей держави. Навчитись передбачати зміну економічної та соціальної ситуації, кон'юнктури залежно від фіскальних рішень в держави та світових тенденцій.	Дискусії, колективне обговорення
2 / 4	4. Науково-теоретичні засади державних витрат та трансфертних платежів у контексті реалізації фіскальної політики	Розуміти сучасні підходи до використання інструменту державних видатків. Вміти приймати рішення ефективного розміщення державних видатків. Знати механізми проведення та виграшу тендерних торгів. Розуміти специфіку здійснення державних витрат на загальнодержавному та місцевому рівнях.	Дискусії, колективне обговорення кейси
4 / 6	5. Наукова парадигма оподаткування та податкового регулювання у фіскальній політиці	Обґрунтовувати та розуміти природу, поняття, необхідність та напрями використання інструменту податків при реалізації фіскальної політики. Передбачати та оцінювати ступінь впливу оподаткування, його зміни на матеріальне становище платника. Розуміти значення податків у формуванні фінансових ресурсів на загальнодержавному та місцевому рівнях.	Колективне обговорення Задачі
2 / 4	6. Наукова концептуалізація боргового інструментарію фіскальної політики	Розуміти можливості та напрями використання боргового інструментарію; розрізнати його суть та види. Застосовувати сучасну практику запозичень у фіскальної політики у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи, страхування. Розуміти можливості використання боргового інструментарію на загальнодержавному та місцевому рівні.	Дискусії, колективне обговорення кейси
2 / 4	7. Проблемні аспекти функціонування фіскальної політики	Опанувати теоретичні і практичні аспекти впливу сторонніх факторів (політичних, часових, грошово-кредитних, глобальних) на ефективність фіскальної політики. Передбачати та аналізувати ступінь зміни ефективності фіскальних рішень під впливом зовнішніх факторів. Взаємозв'язок та взаємовплив фіскальної політики та державного боргу. Вплив різновидів дефіцитів бюджету на досягнення цілей фіскальної політики	Кейси, питання, ситуації

Літературні джерела

1. Барановський О. І. Координація фіскальної і монетарної політики. *Фінанси України*. 2024. № 2. С. 7-25.
2. Бондарук Т. Г. Фіскальна політика в умовах воєнного стану як фактор економічного розвитку територій. *Ефективна економіка*. 2022. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_12_4
3. Бюджетний кодекс України. Урядовий кур'єр. 25.06.2010р. №131.
4. Вдовічен А., Табенська Ю, Урсакій Ю. Фіскальні інструменти впливу на економічний розвиток країн. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2022. № 3. С. 51-62
5. Жовнір Н. М., Галай В.М. Скоординована фіскальна політика в умовах військових дій. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.41>
6. Заруба Д. В. Сутність та роль фіскальної групи інструментів у забезпеченні збалансованого (сталого) розвитку на засадах зеленої економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 175-181.
7. Крисоватий А., Луцик А. Фіскальна політика: навч. посіб.-Тернопіль: Підручники і посібники, 2003 .312с.
8. Луцик А.І. Обґрунтування пріоритетності досягнення цілей сталого розвитку у здійсненні фіскальної політики. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1(66). С. 89-101.
9. Луцик, А., Синютка, Н. Податковий інструментарій фіскальної політики в умовах діджиталізації фіскального простору. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 1. С. 87-97.
10. Мискін Ю. І., Мартиненко В.В, Мискіна О.О. Сутність фіскальної політики *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Вип. 2. С. 79-85
11. Податковий кодекс України. /Верховна Рада України. – Офіц.вид. - Голос України від 04.12.2010 - № 229, / № 229-230. – (Бібліотека офіційних видань).
12. Савченко В. Ф., Лось А.Ф. Фіскальна політика в державі: сутність, етапи розвитку, принципи та інструменти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 2. - С. 62-68.
13. Сочка К. А., Палінчак М.М. Митні платежі як фіскальний інструмент держави: тенденції та виклики поточного періоду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. Вип. 48. С. 65-72.
14. Шаров О. М. Координація монетарної та фіскальної політики: новітні виклики. *Фінанси України*. 2023. № 12. С. 46-60.
15. Якушко І. В. Роль фіскальної політики в забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки. *Проблеми економіки*. 2023. № 1. С. 192-197.
16. Anatolii Lutsyk, Maryna Pravdiuk, Oleh Deneha, Vadym Puhalskyi, Inesa Shepel. (2024) Fiscal Tools for Promoting Efficient Economic Growth[J], Archives Des Sciences, Volume 74 , Issue 6. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74608>
17. Andrii Zolkover, Anatolii Lutsyk, Mykhaylo Kapyrulya, Ivan Zhygalo, Hanna Kolomiets. (2024) Fiscal Measures and Their Consequences: European Experience Against Ukrainian Perspectives[J], Archives Des Sciences, Volume 74 , Issue 3. 146-151. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74324>
18. Arroyo Marioli, Francisco & Fatás, Antonio & Vasishta, Garima, 2023. "Fiscal Policy Volatility and Growth in Emerging Markets and Developing Economies," Policy Research Working Paper Series 10409, The World Bank.
19. Bucheli, Marisa; Lara Ibarra, Gabriel; Tuzman, Diego. (2020) Assessing the Effects of Fiscal Policies on Poverty and Inequality : The Case of Uruguay. Policy Research Working Paper; No. 9499. World Bank, Washington, DC. © World Bank. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34943> License: CC BY 3.0 IGO

20. Canuto, Otaviano; Giugale, Marcelo. (2010). *The Day After Tomorrow : A Handbook on the Future of Economic Policy in the Developing World*. World Bank. © World Bank. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/2507> License: CC BY 3.0 IGO.
21. Chowdhury M. A. (2021) Fiscal Policy and Forecasting Real GDP *Financial markets, institutions and risks*. Vol. 5, Iss. 4. 5-13.
22. Christina D. Romer, (2021) The Fiscal Policy Response to the Pandemic. *Brooking Papers on economic activity*. BPEA Conference Drafts, March 25, 2021. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2021/03/BPEASP21_Romer_conf-draft_updated.pdf
23. Demi A., Xhaferri S., Uku S., Shahini S., Lushi A. (2021) The impact of fiscal policies on Albanian economic growth: The case of value-added tax A. Demi, // *Journal of governance & regulation*. Vol. 10, Iss. 4(Sp. Iss.). 311-325.
24. Dmytro Zakharov, Halyna Kryshtal, Anatolii Lutsyk, Halyna Vasylevska, Alla Chornovol. (2024) Efficiency of Fiscal and Monetary Policy in the Challenging Economic Environment. *Economic Affairs*, Vol. 69, pp. 239-249 DOI:10.46852/0424-2513.1.2024.25 <https://economicaffairs.co.in/Journal/downloadIssue/id/NjI4MA==/file/pdf>
25. Hamza B., Milo P. (2021) Fiscal policy and economic growth: Some evidence from Kosovo. *Journal of governance & regulation*. Vol. 10, Iss. 4. 130-136.
26. Huang C.-J. (2020) The impact of national fiscal rules and government effectiveness on the procyclicality of fiscal policy in the Asia-Pacific countries. *Journal of governance & regulation*. Vol. 9, Iss. 1. 35-43.
27. Kopych R., Shevchuk V. (2021) Asymmetry of External Effects of the Budget Balance of the Largest Eurozone Countries as an Obstacle to Fiscal Policy Coordination. *International Economic Policy*. № 1. 70-90.
28. Krysovaty Andriy, Lutsyk Anatolii, Synyutka Nataliya. (2019) Influence of Time Lags on the Efficiency of Fiscal Policy in Ukraine. 2019 9th international conference on Advanced Computer Information Technologies ACIT'2019. Ceske Budejovice, Czech Republic. June 5–7, 2019. 380–383p.
29. Lacey, Eric; Massad, Joseph; Utz, Robert. (2021) A Review of Fiscal Policy Responses to COVID-19. *Equitable Growth, Finance and Institutions Insight*; World Bank, Washington, DC. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35904> License: CC BY 3.0 IGO.
30. Pigato, Miria A.. (2019). *Fiscal Policies for Development and Climate Action*. International Development in Focus; Washington, DC: World Bank.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальна політика» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; аргументованість наукової дискусії; інші види індивідуальних і групових завдань.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу керівництва

факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальна політика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Усне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 1–4 на практичних заняттях	Модульна контрольна робота по 1-4 темах	Усне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 5–7 на практичних заняттях	Модульна контрольна робота по 5-7 темах	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифм. за складові тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається: повнота дослідження макс. 30 балів; практична значущість макс. 20 балів; аргументов. висновків 30 балів; оформлення макс 20 балів.	Два теоретичних питання за кожне макс. 20 балів; 10 тестів макс. по 2 бали; задача макс. 40 балів.

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом